

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Серія «Письменники – ювіляри року»

НАТХНЕННІ БУКОВИНОЮ:

літературний колаж

Чернівці, 2019

УДК 061:821 (477.85)

НЗЗ

Натхненні Буковиною : літературний колаж / Чернівецька обл. б-ка для дітей ; уклад. О. Сторощук. – Чернівці, 2019. - 14 с.

Матеріал містить короткі біобібліографічні дані буковинських письменників-ювілярів 2019 року. Адресовано бібліотечним працівникам, організаторам дитячого читання, читачам.

Укладач

О. Сторощук

Редактор та комп'ютерний набір

П. Рудая

Комп'ютерний дизайн

Т. Дудчак

Відповідальна за випуск

А. Біла

ЧОБД, 2019

Зам. № 17

Наклад 5

Буковинський край, прославлений іменами Юрія Федьковича та Ольги Кобилянської, відомий також і іншими видатними особистостями, які зробили свій внесок у розвиток культури.

Серед імен письменників-ювілярів 2019 р.: Омелян Масикевич, Володимир Карбулицький, Остап Вільшина, Георг Дроздовський, Грегор фон Реццорі, Зельма Меербаум–Айзінгер. Своїм життям і працею вони сприяли розвитку духовності буковинського краю.

Разом з творчими біографіями письменників подана використана література.

МАСИКЕВИЧ ОМЕЛЯН (1914-2003) :

***105 років від дня народження українського письменника,
перекладача, бібліотекознавця, молодшого брата
Ореста Масикевича.***

Народився 8 січня 1914 року в селі Неполоківці на Кіцманщині в сім'ї дяка. Дитячі і юнацькі роки провів у Неполоківцях, Лужанах, Шипинцях. Вчився у Кіцманському ліцеї. У кінці 30-х років закінчив Чернівецький університет.

Восени 1941 р. був мобілізований до румунської армії, та за станом здоров'я його було звільнено від військової служби. Протягом 1942-1944 рр. у Галичині, Польщі, займався журналістикою. У 1944 р. був репресований до Сибіру. Повернувся в Україну у 1954 р. і оселився в місті Кременець Тернопільської обл., працював в історико-краєзнавчому музеї. Впродовж 1959-1985 рр. науковий працівник Всесоюзної державної бібліотеки іноземної літератури у Москві (володів п'ятьма мовами).

Помер у 2003 р. у Москві.

Літературну діяльність Омелян Масикевич розпочав у 30-ті роки, як поет-лірик. У студентські роки писав вірші для дітей,

друкувався у дитячих журналах «Українська ластівка», «Малі друзі» (м. Краків) під псевдонімом Вуйко Омелько та ін.

Омелян Масикевич займався художнім перекладом з іноземних мов. Він є автором монографії «Шипинська земля», яка була перевидана в 1997 р. у Чернівцях.

Література:

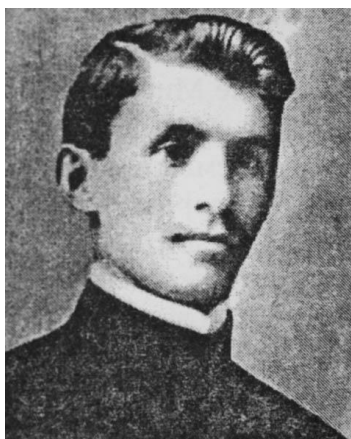
1. Масикевич Омелян Сидорович : [короткі біобібліогр. дані] // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах : слов.-довід. / М. Богайчук. – Чернівці : Букрек, 2005. – С. 172.

2. 8 січня – 105 років від дня народження українського письменника, перекладача, дослідника історії Буковини Омеляна Масикевича (1914-2003) // Пам'ятаймо! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 р.) : біобібліогр. покажч. / авт.-упоряд. Ю. Боганюк. – Чернівці, 2018. - С. 8

3. Погребенник Ф. Масикевич Омелян Сидорович // УЛЕ. – Київ, 1995. – Т. 3. – С. 310-311.

КАРБУЛИЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР(1884-1908) :

135 років від дня народження українського письменника, перекладача, публіциста, молодшого брата Іларія Карбулицького.

Народився 15 (27) січня 1884 р. у селі Горішні Шерівці (тепер Заставнівського р-ну) в родині лісника. Життя його склалося трагічно. Закінчив першу на Буковині Чернівецьку гімназію. В різний час в ній вчилися В. Кобилянський, Д. Загул. Юнак мріяв займатися громадською діяльністю, стати письменником. Через матеріальні сімейні нестатки довелося

продовжувати освіту на теологічному факультеті Чернівецького університету (закінчив у 1908 р.). Біографом письменника був Іван Доцівник, який дослідив, що саме і спричинило душевний біль, а потім і важке захворювання. Здоланий хворобою він переїжджає до батьків у село Горішні Станівці на Кіцманщині, де 16 вересня 1908 р. помер і похований.

Проживши всього 24 роки, письменник залишив нам невеликий літературний за обсягом доробок: близько двох десятків віршів, кілька новел пройнятих ліризмом, любов'ю до життя, позначених впливами пошуків, характерних для українського письменництва на початку ХХ ст. Їх позитивно оцінив Іван Франко. Стан автора не міг не позначитися на його віршах «Надії», «Песимістці», «Просьба», ліричних новелах «Немічні», «Скрипка», сповнених жагучим бажанням жити й творити і разом з тим передчуттям дочасного кінця.

Письменник перекладав українською твори російських письменників, друкуючи їх на сторінках газети «Буковина».

З 1904 р. Володимир Карбулицький активно виступав на сторінках чернівецької преси, зокрема у газеті «Буковина», з віршами, новелами, статтями, інформаціями.

В. Карбулицький видав антологію творів молодих авторів «На шляху» (1906), де представив літературній громадськості нову генерацію письменників Буковини: Сергія Канюка, Костя Ганусенка(Кракалію), Івана Підгоренка (Доцівника), Дмитра Макогона, Іларія Карбулицького, себе під псевдонімом Іванів Володимир та інших авторів.

Твори В. Карбулицького розкидані на сторінках газет та альманахів, до цього часу не перевидавалися.

Література:

1. Романець О. С. Карбулицький Володимир Іванович // УЛЕ. - Т. 2. – Київ, 1990. – С. 413.

2. Романець О. Володимир Карбулицький (1884-1908) // Письменники Буковини другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. : хрестоматія. Ч. 1. / упоряд. Б. І. Мельничук, М. І. Юрійчук. – Чернівці : Прут, 2001. – С. 502-507.

3. Володимир Карбулицький (1884-1908) український письменник, перекладач // Буковина. Визначні постаті : 1774-1918 : бібліогр. дов. / авт.-упоряд. О. М. Павлюк. – Чернівці : Золоті литаври, 2000. – С. 186.

4. Володимир Карбулицький : [короткі відомості, вірші] // Дуб Р. Й. Літературна Буковина : посібн. для вчителів укр. літ. та учнів 5-11 кл. / Чернівецький обл. наук. – методичний ін-т післядипломної освіти. – Чернівці, 1997. – С. 107-108.

5. 15 січня – 135 років від дня народження письменника Володимира Карбулицького (1884-1908) // Пам'ятаймо ! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 році) / авт.-уклад. Ю. Боганюк. – Чернівці, 2018. – С. 17.

ВІЛЬШИНА ОСТАП (ЮРІЙ ПЕНТЕЛЕЙЧУК) (1899-1924) :

***120 років від дня народження українського письменника,
журналіста.***

Народився 14 серпня 1899 р. у м. Чернівці (Рогізна). Здобувши початкову освіту в сільській школі, вчиться у Чернівецькій вчительській семінарії, утримуючи сам себе репетиторством та іншими підробітками. Був мобілізований до австрійської армії, при переході через Альпи

захворів на важке запалення легенів. Восени 1920 року його забирають у румунську армію, звідки він втікає і переховується на Закарпатті. У жовтні 1921 року важка недуга на сім місяців приковує до лікарняного ліжка. У лютому 1922 року військовий трибунал румунської влади оголошує його розшук, далі департація чехословацькою владою, чернівецька в'язниця, військова служба у четвертому стрілецькому полку в Романківцях Сокирянського району, втеча, перехід на нелегальне становище. Помер письменник в місті Чернівці (Ленківці) 14 травня 1924 року від легеневої недуги.

Літературну діяльність розпочав у 1920-1921 роках. Друкувався у чернівецькому журналі «Промінь», газеті «Каменярі», в періодичних виданнях Львова, Ужгорода. Великий вплив на нього справила творчість П. Тичини. Автор ліричних і революційних віршів, творів для дітей. Кращі твори виражають протест проти поневолення рідного краю (цикл «Веснянки»). Підготував збірки віршів «З-над Пруту», «Жмуток незабутків» (1923), які не були опубліковані. Частина віршів О. Вільшини конфісковано румунською цензурою.

У 2006 р. ВД «Букрек» видав першу окрему збірку творів «Я – син вільного народу». Упорядкування, вступна стаття і примітки Б. Мельничука. Збірка вміщує поезії, публіцистику, літературну критику, зокрема є розділ для маленьких читачів – «Дітям» (19 віршів).

Література:

1. Мельничук Б. Остап Вільшина (1899-1924) // Письменники Буковини другої половини XIX – першої половини XX ст. : хрестоматія. Ч. 1. / упоряд. Б. І. Мельничук, М. І. Юрійчук. – Чернівці : Прут, 2001. – С. 675-679.
2. Погребенник Ф. П. Вільшина Остап // УЛЕ. – Київ, 1988. – Т. 1. – С. 224.

3. Мельничук Б. Назавше двадцятилітній // Вільшина О. Я – син вільного роду : поезії, публіцистика, критика. – Чернівці :Букрек, 2006. – С. 5-16.

4. Вільшина Остап : [короткі біобібліогр. відомості] // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах : слов.-довід. – Чернівці : Букрек, 2005. – С. 53.

5. 14 березня – 120 років від дня народження українського письменника і журналіста Остапа Вільшини (Юрія Пентелейчука) (1899-1924)// Пам'ятаймо ! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 році) : біобібліогр. покажч. / авт.-уклад. Ю. Боганюк. – Чернівці, 2018. – С. 49-50.

ДРОЗДОВСЬКИЙ ГЕОРГ (1899-1987):

120 років від дня народження німецького письменника, журналіста, театрального критика.

Народився 21 квітня 1899 року в місті Чернівці, син австрійського офіцера, капітана 22-го піхотного полку, який рано помер, залишивши дружину з малолітнім сином. Сімейне виховання і літа науки Георга відзначалися строгістю: католицька школа Святої Марії в Чернівцях, домашня освіта під опікою бабусі в Радауцах, пансіон учительського інституту, після чого вступив до другої української гімназії, де існували паралельні німецькі класи. Витоки роду Дроздовських беруть свій початок поматері – від лотаринзьких ткачів, а побатькові – від дрібної польської шляхти з передмістя Кракова. Один із близьких родичів Георга по материнській лінії Адольф Марін був талановитим інженером Марінам належала садиба в південно-буковинських Калінештах – невеличкий замок в неоготичному стилі. Георг упродовж багатьох

років проводив в цій садибі свої канікули. Атестат зрілості майбутній письменник здобував у Відні.

Георг Дроздовський брав участь у Першій світовій війні у чині лейтенанта. Повернувшись до Чернівців, працював службовцем у банку, хоча справжньою пристрастю його життя була література і театр.

В 20-ті роки, після закриття румунською владою німецького театру в Чернівцях, організував аматорську трупу і поставив серію театральних вистав під назвою «Чернівецькі камерні вистави», в яких сам виступав, як актор і репертуарний директор, поєднуючи цю діяльність з журналістикою, активно друкуючись на сторінках чернівецької преси.

У 1940 році був інтернований у табір для переміщених осіб в Німеччину. Служив у центрі обліку та реєстрації переселенців у Лодзі. Пізніше був призваний на службу у вермахті в чині старшого фельдфебеля в Загребі, де прослужив до кінця війни. Після війни оселився в австрійському місті Клагенфурт, де і помер 24 жовтня 1987 р..

В Чернівцях водному з приміщень Німецького Дому відкрито музей Георга Дроздовського до його 100-літнього ювілею. На вулиці Т. Шевченка відкрито меморіальну дошку.

Перша збірка поезій «Вірші» з'явилась друком 1934 р. в Чернівцях. Цікавою для буковинців є книга спогадів «Годі в Чернівцях і довкола» (1984). Любов до рідного буковинського краю, туга за ним виражені в циклі віршів «Вінок на могилу одного ландшафту» («Гуцульська весна», «Сільський хресний хід», «Кукурудза», «Іконостас», «Осінь моєї вітчизни»), а також у книзі оповідань «Військова музика». Українською мовою окремі твори Г. Дроздовського переклав П. Рихло.

Література:

1. 21 квітня - 120 років від дня народження письменника, журналіста Георга Дроздовського (1899-1987) // Пам'ятаймо! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 р.) : бібліогр. покажч. / авт.-уклад. Ю. Боганюк. –Чернівці, 2018. – С. 65-66.

2. Дроздовський Георг (21.04.1899, Чернівці – 24.10.1987, Клагенфурт) // Загублена арфа : антологія німецькомовної поезії Буковини / пер., передм. П. Рихла. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – С. 116-155, 565-566.

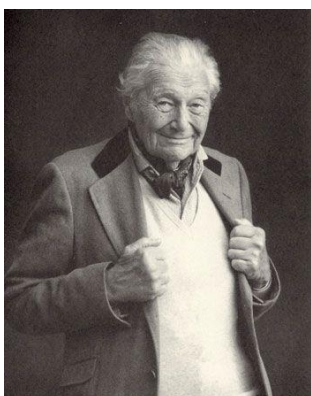
3. Дроздовський Георг (21.04.1899, м. Чернівці – 24.10.1987, м. Клагенфурт) // Гусар Ю. Особистості : 100 імен до книги 1000 знаних буковинців / Ю. С. Гусар. – Чернівці : Місто, 2015. – С. 35 (Сер.«Золоті імена Буковини»).

4. Дроздовський Георг (21.04.1899, Чернівці – 24.10.1987, Клагенфурт, Австрія) // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах : слов.-довід.. – Чернівці : Букрек, 2005. – С. 88.

5. Рихло П. «Я все ще вірю, що Орфей співає» : післямова // Дроздовський Г. Тоді в Чернівцях і довкола. Спогади старого австрійця / Г. Дроздовський. – Чернівці : Книги – XXI, 2019. – С. 259-268.

ГРЕГОРІ ФОН РЕЦЦОРІ (1914-1998) :

105 років від дня народження німецькомовного письменника, публіциста.

Народився 13 травня 1914 р. в місті Чернівці в сім'ї архітектора, художника Юго Рецорі. Його роботи і донині зберігаються в Чернівецькому обласному краєзнавчому та Чернівецькому обласному художньому музеях.

Гімназійну освіту здобував в багатьох

містах: у Брашові (Румунія), Чернівцях, Фюрстенвальді, Відні (Австрія).

Був художником-карикатуристом у Бухаресті (Румунія), студіював гірничу справу в Леобені (Австрія), малярство, архітектуру, медицину у Відні. У 1938 р. переїздить до Берліна, де пише перші романи «Полум'я, що пожирає себе» (1939), «Самотні літа Ромбаха» (1942), «Роза Манцані» (1944). Після Другої світової війни Реццорі жив у Гамбурзі, Мюнхені, Парижі, працював на радіо, писав репортажі, знімався в кіно. Але головною пристрастю залишається література. Його відомі твори: «Магрібінські історії» (1953), «Горностаї з Чернополя» (1958), «Смерть мого брата «Авеля» (1976), «Мемуари антисеміста» (1979), а також цікавий для буковинців автобіографічний роман «Квіти в снігу» (1989).

Останні роки життя жив в Італії в провінції Тоскана. Помер Грегор фон Реццорі 24 квітня 1998 р. у місті Донніці.

Література:

- 1. Олар Д., Нові документи про родину Реццорі / Д. Олар, Н. Масіян // Буковинський журнал, 2008. - №3. – С. 191-195.**
- 2. Реццорі Грегор фон (13.05.1914, Чернівці – 23.04.1998, Тоскана, Італія) :[короткі біобібліогр. відом.] // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах : слов. / М. Богайчук. – Чернівці : Букрек, 2005. – С. 227-228.**
- 3. 13 травня – 105 років від дня народження німецькомовного письменника, публіциста Грегора фон Реццорі (1914-1998) // Пам'ятаймо ! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 р.) : бібліогр. покажч. / авт. – уклад. Ю. Боганюк. – Чернівці, 2018. – С. 74-75.**
- 4. Івасютин Т. Він сумував за Батьківщиною, як втраченим раєм / Т. Івасютин // Буковинський журнал, 2012. – С. 220-221.**

МЕЕРБАУМ-АЙЗІНГЕР ЗЕЛЬМА(1924-1942):

95 років від дня народження, німецькомовна поетеса

Народилася 15 серпня у місті Чернівці. Була дворідною сестрою поета Пауля Целана.

Її ім'я стало відомим після публікації збірки лірики поетеси, що включає в себе 57 віршів. Зельма зростала в єврейській родині. Її батько Макс Меербаум мав невеличку крамничку фарб. Після його ранньої смерті, мати Зельми вийшла заміж за Лео Айзінгера. Зельма навчалася у гімназії (останній клас вже відвідувала радянську школу). Вона брала активну участь в діяльності сіоністської молодіжної організації «Гашомер Гацаїр» («Молода варта»), де познайомилася з Лейзером Фіхманом, якому присвячувала свої вірші.

Після окупації Чернівців німецькими та румунськими військами, в липні 1941 р. родину Зельми було заслано в гетто, а згодом депортовано в «трудоий табір» с. Михайлівка у Трансністрії (тепер Вінницька область), де вона загинула. Зельма померла в кінці 1942 року від висипного тифу.

Ранні вірші юної поетеси було врятованої вивезено її подругами в Ізраїль. Там їх опублікував колишній гімназійний вчитель Зельми Герш Сегал під назвою «Збирання квітів», Реховот 1976. У 1980 р. німецький літературознавець Юрген Зерке видав у м. Гамбург ці вірші під заголовком «Я тугою огорнута»: поезії єврейської дівчинки до її друга разом зі своїм есе «Історія одного відкриття», що стало літературною сенсацією. Вірші Зельми засвідчують надзвичайно зріле обдарування. Лірика переконує щирістю та інтенсивністю почуттів. Трагізм долі молодого поетеси надає цим віршам особливої напруги. Поезії під назвою «Я тугою огорнута» були покладені на музику австрійським композитором

Луною Алкалей і вперше прозвучали в рамках фестивалю «Штирійська осінь» 24 вересня 1984 р. в австрійському місті Грац. 21 квітня 2001 р. у театрі німецького міста Фюрт відбулася прем'єра вистави «Зельма, або Подорож навколо столу». У 2002 р. вийшла друком антологія німецькомовної поезії Буковини «Загублена арфа» (концепція видання, перевидання, передмова, біобібліографічний довідник П. Рихла), де також вміщено дев'ять поезій Зельми.

У вересні 2004 р. в Чернівцях за адресою вулиця Чернишевського, 38, де колись мешкала родина Зельми, було відкрито меморіальну дошку, на якій є такий трагічний напис: «Я не мала часу дописати...».

Література:

1. Меербаум-Айзінгер Зельма (15.08.1924, Чернівці – 16.12.1942, фашистський концтабір с. Михайлівка, Трансністрія, тепер Вінницька обл.) // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах : слов.-довід.. – Чернівці : Букрек, 2005. – С. 174-175.

2. 15 серпня – 95 років від дня народження німецькомовної поетеси Зельми Меербаум-Айзінгер (1924-1942) // Пам'ятаймо ! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2019 р.) : бібліогр. покажч. /авт. – уклад. Ю. Боганюк. – Чернівці, 2018. – С. 123-124.

3. Меербаум-Айзінгер Зельма (15.08.1924, Чернівці – 16.12.1942, трудовий табір с. Михайлівка, Трансністрія) // Загублена арфа : антологія німецькомовної поезії Буковини. Концепція вид., пер., передмова, біобібліогр. довід. П. Рихла. Вид. 2-ге, доп. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – С. 476-499, 574-575.

**58000 м. Чернівці, вул. Шевченка, 29,
тел. 52-21-23, тел. 52-60-41
<http://bukovinchiki.cv.ua>
<http://children29.blogspot.com>
e-mail: childlibbuk@ukr.net**